

עיריית ירושלים
המינהלה לחינוך ירושלים

בית הספר המקיף העירוני הדסה

ע"ש סליגסברג-ברנדייס

רח' רוזאל 29 ירושלים 93810
טל' 02-6732874 פקס 6710936

חשיבה, למידה ואמנות

תוכנית חינוך ביצירה באמנות
לפיתוח כישורי למידה וחשיבה יצירתית

תוכנית לבני-נוער
בחטיבת הביניים והתיכון

דפנה גוטמן
בית הספר התיכון המקיף ע"ש סליגסברג ירושלים

יוזמה והנחיה

דפנה גוטמן

רח' ניות 58, ירושלים 93704
מס' טלפון: 02-6790815
דואר אלקטרוני: daphnag@avidarweb.com

בשיתוף עם

בית-הספר התיכון המקיף העירוני

ע"ש סליגסברג-ברנדייס

ירושלים

מנהלת: גב' ריקי כרמון
כתובת: רח' רזיאל 29, ירושלים 93810
מס' טלפון: 02-6732874
מס' פקס: 02-6710936
סמל מוסד: 170092 מחוז: ירושלים

כל הדואמאות לקוחות מפצילות באמנות האכוונות לפיתוח יצירתיות בהנחיית דפנה
אוטמן, שנצטו כניסוי מהפך שיצורי אמנות בכתות ז' - ט' בחטיבת הביניים בבית-
הספר התיכון סליגסברג, ירושלים בשנת הלימודים תשס"ו 2005/6

"חלום חלומות נשאים ותרמאם לפתח אצשה"

הנרייטה סאלד

מוצגת כאן תוכנית באמנות השואפת לפתח לומד עצמאי, סקרן, פתוח, יצירתי וחושב בעל יכולות גבוהות בכל תחומי הלמוד. באמצעות גרויים ותהליכים אמנותיים מגוונים ואתגרים ליצירה הקרובים ללב התלמידים מפתחת התוכנית כלים לחשיבה, פיתוח רעיונות ולמידה הזהים לאלה של המדען, החוקר והממציא, ואשר אותם יוכלו ליישם בכל תחום בו ילמדו או יעסקו.

זוהי תוכנית לא שגרתית בתחום האמנות. בתוכנית זו שפת האמנות ותהליך היצירה האמנותי מכוונים לפתח את כישורי החשיבה והלמידה של התלמיד. הגישה כאן רואה את הלמידה המשלבת בתוכה את האמנות והיצירה האמנותית כיחודית בכך שהיא פועלת ומתווכת בין עולמו הרגשי, האסתטי והיצירתי של התלמיד ללמידה והתפתחות אישית בעולם של רעיונות וידע משתנים.

התוכנית מותאמת לחברה הרב-תרבותית בה אנו חיים, ופונה לכל תלמיד הנמשך ליצירה אמנותית ללא הקשר להשגים לימודיים או אמנותיים. היצירה באמנות מגשרת על פערים לימודיים ותקשורתיים וצרכים מיוחדים הנובעים משפה, תרבות, רקע וסביבה, כישורים ונטיה אישית.

התוכנית מפעילה סדרת פעילויות במגוון חומרים וטכניקות באמנות פלסטית. כל אחת מהן מובילה את המשתתף בתהליך יצירתי ובצורת חשיבה יצירתית שונים. הפעילויות האמנותיות מתבססות על הגישה הרואה את החשיבה היצירתית ככלי יצירתי מרתק, מלהיב וחשוב לתלמיד לפיתוח יכולותיו ואישיותו בכללותו.

"...פריצת גבולות המוכר והידוע, הליכה נועזת אל הבלתי נודע,

דורשת אדם יצירתי מאד... התפתחותו של התלמיד לבוגר יצירתי מחייבת שינויים במערך תוכנית הלימודים. אחד השינויים הבולטים הוא מעבר מדגש על למידה לדגש על חשיבה."

מירי שיינוביץ, מורה לביולוגיה,

מתוך "עלון למורי הביולוגיה" מס 150. מיסודם של משרד החינוך, האו"ל העברית ומכון ויצמן למדע, 1997

המסגרת

התוכנית מופעלת כפילוט בבית הספר התיכון סליגסברג בירושלים, בתמיכה מלאה של הנהלת בית הספר. בית הספר הוא 6 שנותי, מכתה ז'–יב', והוא משרת ככלל את שכונת תלפיות מזרח בירושלים בה הוא שוכן. בית הספר שם לו כמטרה לשפר את ההשגים הלימודיים על ידי פיתוח כישורי למידה ומוטיבציה בקרב התלמידים.

התוכנית מציעה פתיחת כתת לימוד באמנות ויצירה לתלמידי כתות ז'–ח' – ט' כשיעור בחירה. זוהי מסגרת חדשה לבית הספר. עד היום למדו תלמידי כיתות אלה אמנות כשיעור חובה, והדבר גרם לקשיים מהותיים בהוראת האמנות. המסגרת החדשה תתקיים במקביל לקבוצות לימוד יחודיות מתחומים אחרים, ולתלמידים יתאפשרו למידה והתנסות משמעותיים ומקדמים באוירה חיובית ויצירתית.

מאפייני קבוצת היעד

האוכלוסיה המגיעה לבית הספר באה ברובה משכבה סוציו-אקונומית נמוכה אשר איננה נחשפת לאמנויות. תלמידים רבים זקוקים לדרכי למידה חילופיות למיצוי הפוטנציאל שלהם ולהתפתחותם האישית.

המסגרת מיועדת לתלמידים בעלי מוטיבציה ליצור, הבאים ללמוד אמנות מתוך רצון, סקרנות ואהבה לתחום. המצויינות בתוכנית באה לידי ביטוי במוטיבציה ובהשקעה – ולא דוקא בכישרון אמנותי גרידא. התוכנית פתוחה לכולם – ללא הקשר להשגים לימודיים.

תרומת התוכנית לתלמיד

נקודת המוצא היא כי הלמידה בשילוב האמנות מפתחת את אישיותו וכישוריו של הלומד בכללותו. גישת ההוראה יוצרת מעורבות ואחריות אישית של התלמיד בתהליך לימודיו. המצויינות בתוכנית באה לידי ביטוי במוטיבציה ובהשקעה של התלמיד. בדרך זו יש בידי התוכנית לפתח אצלו יכולות וכישורים אשר אינם באים לידי ביטוי בשיעורים המקצועיים הרגילים, לגלות ולפתח כשרונות, וליצור מערכת חדשה של השגים אצל התלמיד, אשר יובילו להצלחה בלימודיו בכל דרך בה יבחר.

תהליכי החשיבה והיצירה אותם יחווה בפעילות האמנותית ישמשו אותו בכל תחומי הדעת בהם יעסוק. הלמידה המשלבת בתוכה את האמנות והיצירה האמנותית יחודית בכך שהיא פועלת ומתווכת בין עולמו הרגשי, האסתטי והיצירתי של התלמיד ללמידה והתפתחות אישית בעולם של ידע, רעיונות ועובדות.

על ידי עיסוק בתחום יצירתי ואמנותי אותו הוא מחבב, בו בחר והגורם לו סיפוק והנאה, זוכה תלמיד בערך המוסף:

פיתוח מיומנויות וכישורים

- פיתוח מיומנויות חשיבה, העמקה, מחקר ולמידה
- פיתוח רעיונות ודרכי ביטוי שלהם
- גרוי להמצאה, שמוש בדמיון ומקוריות

למידה משמעותית וחוויתית עם אחריות אישית

- הלמידה כהתנסות - הלמידה כחוויה
- למידה משמעותית ורלוונטית
- פיתוח והרחבת השכלתו הכללית והתרבותית של התלמיד
- מעורבות ואחריות אישית של התלמיד בתהליך לימודיו
- הלמידה בסדנא ובקבוצה יוצרת מאפשרת גמישות וזרימה, חופש ומחוייבות כאחד

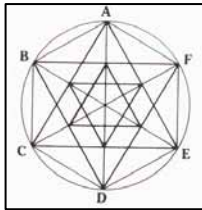
חיזוק אישיותו, הדימוי והבטחון העצמי של התלמיד

- פיתוח ועיצוב אישיותו של התלמיד, כישוריו היחודיים
- קרוב התלמיד לעולמו הרגשי, ומתן מקום חשוב לביטוי אישי
- הזדמנות לביטוי, התפתחות והצלחה לתלמיד הלא-מילולי
- הצגת תוצרי היצירה האישית כמקור לגאווה
- השותפות בקבוצה יוצרת הזדהות עם הקבוצה ואת מציאת מקום היחיד בה

דרכי עבודה

התוכנית מציעה תרגילי יצירה באמנות בנושאים שהתלמיד יבחר מעולמו הקרוב, או בנושאים שיגרו אותו להפתח לעולמות חדשים. תהליכי יצירה אלה יובילו לפיתוח מיומנויות וכישורי למידה רבים, כגון שיטות של איסוף מידע וחקר, סוגי חשיבה, התבוננות, העמקה, ניתוח בעיות והסקת מסקנות, פיתוח רעיונות ודרכי ביטוי שלהם. כן הם מהווים גרוי להמצאה, לשמוש בדמיון ולמקוריות. כמו-כן:

- במהלך המפגשים ישולבו הדגמות מהאמנויות השונות (כגון מחול, מוסיקה, אנימציה, ציור ופיסול) מספרי אמנות, בסרטי וידיאו ושקופיות.
- היצירה תתקיים בחדר סדנא, וכן מספר פעילויות יתקיימו בחוץ.
- התוכנית כוללת סיורים וביקורים באתרי ברחבי העיר ירושלים, בתערוכות בגלריות ובמוזיאונים.
- התוכנית רואה חשיבות רבה למעורבות של ההורים והקהילה בפעילויות ישולבו פרויקטים סביבתיים – כגון ציור קיר, וכד', לטובת הקהילה בבית הספר או מחוצה לה.
- התוכנית תיבנה ותופעל תוך כדי דו-שיח שוטף עם המורים המקצועיים, המחנכים, הרכזים והיועצים החינוכיים.
- במהלך התהליך היצירתי ובסופו יוצגו תערוכות המציגות את התהליך ואת עבודות התלמידים.

טכניקות אמנותיות

- ציור - פיסול - צילום - רישום - קולאז' - גרפיקה ממוחשבת
- עבודה מחומרים ממוחזרים או בחומרים שנאספו בסביבה ובטבע
- בניית תיק תהליך

גישות בחשיבה יצירתית בהן עוסקות הפעילויות באמנות

במהלך התוכנית יתנסו התלמידים בגישות שונות ליצירתיות ולתהליך היצירתי. התהליך היצירתי יבחן באמצעות ההתנסויות והפעילויות האמנותיות. הסדנאות וההדגמות באים לפתח הבנה וכלים לחשיבה יצירתית, אותם יוכלו התלמידים ליישם בכל תחום בו יעסקו.

- **דמיון והגיון** : השילוב המוביל ליצירתיות
- **הגרוי, ההשראה והיצירה** : מניין לשאוב השראה, כיצד להחשף לגרויים, וכיצד להובילם ליצירה.

- **הקומפוזיציה** : החיבור בין אלמנטים אמנותיים ליצירת משמעויות.
- **תרגום** : המעבר ממדיום למדיום - ליצירת פרשנויות ומשמעויות חדשות.

- **הווריאציה** : הצגת דימוי, חזותי או מושגי, במגוון אפשרויות טכניות ורעיוניות.
- **מטמורפוזת** : עבודה בתהליך של שינוי תמידי מבלי לדעת מה תהיה התוצאה הסופית

- **החשיבה הרוחבית מול החשיבה הליניארית**: תרגול החשיבה הרוחבית הפתוחה, ההשראתית והאסוציאטיבית - היא החשיבה היצירתית, מול החשיבה הליניארית הסגורה.

- **התרגיל הפתוח לעומת התרגיל הסגור** : התנסות יצירתית בתרגיל הפתוח – הוא התרגיל המפעיל את החשיבה היצירתית.

- **התפנית הבלתי צפויה** : ניצול "תאונות" ותקריות בלתי צפויות בדרך היצירה להפריה מחשבתית

- **מדרש תמונה** : כדרך לימוד לניתוח בעיות ולהסקת מסקנות

על הלמידה בשילוב האמנות

תחום האמנות מציע להוראה למידה פעילה ובה התנסות, חווייתיות, ותהליכי חשיבה ויצירה מגוונים ומרתקים. חוזקה של למידה מסוג זה היא בשילוב בין הדמיון, האסתטיקה, האינטואיציה והרגש לידע, חשיבה, מחקר והגיון.

תחום האמנות ותהליך היצירה האמנותי מציעים דרכים מגוונות, יחודיות ומלהיבות לפתוח היצירתיות והחשיבה היצירתית לכל גיל. כישורים אלה חיוניים לכל מדען, חוקר וממציא. הלמידה בשילוב האמנות והיצירה האמנותית מפתחת את אישיותו וכישוריו של הלומד בכללותו. תהליכי החשיבה והיצירה אותם יחווה בפעילות האמנותית ישמשו אותו בכל תחומי הדעת בהם יעסוק. למידה מסוג זה יחודית בכך שהיא פועלת ומתווכת בין עולמו הרגשי, האסתטי והיצירתי של התלמיד ללמידה והתפתחות אישית בעולם של ידע, רעיונות ועובדות.

הקשר ההדוק ויחסי הגומלין בין האמנות למדע קיימים מראשיתה של האנושות. החשיבה היצירתית הינה היסוד להתפתחות האנושית וההתקדמות שלה בכל תחום, מדעי וחברתי כאחד. חשיבה זו, הבאה לידי ביטוי ביצירה האמנותית, תורמת, מפרה ומזינה את החשיבה המדעית. דמיון והגיון – השילוב המוביל ליצירתיות – באים לידי ביטוי באופן מובהק ביצירה האמנותית. כך גם הפתיחות, הסובלנות לדו-משמעות והגמישות המחשבתית, יצירת הקשרים ומקוריות, והיכולות ללכת במחוזות לא נודעים.

תלמידי כתות ז'-ח' מעצבים מסכות ענק לפורים בעקבות מסכות מתרבויות שונות

על ההוראה בשילוב האמנות

התוכנית מאמינה כי יש לעודד את התלמיד להנות מתחום שקרוב לליבו, להשקיע בתחום זה ולהתפתח בו. הבחירה יוצרת הזדהות ומחויבות התלמיד לתחום העיסוק. היא יוצרת תחרות בריאה על תחומי העניין. בהיות התלמיד שותף לבחירת תחום ההעשרה, המורה הופך לנותן מצרך הרצוי לו, והתלמיד יהיה בעמדה שיש לו מה להפסיד אם לא ישקיע או יתמיד. בשיעור בחירה האוירה בקבוצה הופכת לתומכת ויצירתית. הוראה בשילוב האמנות מציעה למורה:

הוראה דינאמית ומאתגרת

- הסדנא מאפשרת גמישות בתהליכי הוראה ועבודה, גיוון בהוראה על-ידי מתן גירויים, שינוי ויציאה מהשגרה והמסגרת הפורמאלית
- אמצעי לעורר עניין, הנאה, סקרנות ומוטיבציה בלומד
- דרך לדין והתמודדות עם נושאים חינוכיים וחברתיים
- יצירת שיתוף פעולה אצל התלמיד
- הפיכת ההוראה למרתקת ומלהיבה למורה עצמו

המורה כמנחה ושותף לתהליך

- תקשורת בלתי אמצעית וישירה בין התלמיד למורה ובין התלמידים לבין עצמם
- הפיכת תפקידו של המורה למנחה ושותף מלא בתהליך הלמידה של הלומד

מגוון אמצעי המחשה, גרוי ועידוד לתלמיד

- הדגמות מעשיות,
- הדגמות והקשרים לתרבויות שונות, אמנות עכשווית ותולדות האמנות
- תערוכות, תצוגת יצירות התלמידים ותהליכי עבודה
- ביקורים בתערוכות
- שמוש בעזרים אור-קוליים וטכנולוגיה עכשווית

השעור כסדנא של הפריה הדדית

- היצירה בקבוצה מאפשרת דינאמיקה של הפריה ועזרה הדדית, תהליך של למידה האחד מהשני ויצירת מוטיבציה אישית
- חשיבות הדינאמיקה החברתית והגיבוש הקבוצתי ככח מניע ליחיד

יעדים לימודיים

- לפתח את התלמיד כלומד בעל יכולות גבוהים בכל תחומי הלמוד
- לפתח הבנה וכלים לחשיבה יצירתית, אותם יוכל התלמיד ליישם בכל תחום בו יעסוק
- לתת הזדמנות להתפתחות של יכולות אישיות דרך יצירה משמעותית למי שתחום האמנות קרוב לליבו
- לפתח כישורים לימודיים ויצירתיות אצל תלמידים בעלי מוטיבציה ללמוד ולהתקדם.
- לפתח אצל התלמיד יכולות וכישורים אשר אינם בידי ביטוי בשיעורים המקצועיים הרגילים.

יעדים בית-ספריים

- לבסס קבוצה חזקה ומובילה שתתרום מכישורים לשכבה ולבית הספר.
- לתת הזדמנות לעיסוק באמנות לתלמידים המעוניינים בכך, הזדמנות אשר בקרב אוכלוסיית תלמידי בית הספר בדרך כלל איננה בהשג ידם מחוץ לשעות הלימודים.
- יצירת אוירה חיובית, גרוי לשיתוף פעולה של התלמיד להשתתפות פעילה שלו בפעילות הבית-ספרית
- יצירת קשר טוב יותר בין התלמיד למורה, לבית הספר ולצוות.

הבעיות החברתיות עליהן התוכנית באה לענות

התוכנית עונה על צרכים מהותיים של החברה הישראלית העכשווית:

- הצורך בהכנת הדור הצעיר לפעילות בעולם טכנולוגי ומדעי משתנה ע"י הקניית כלים לחשיבה יצירתית ופתרון בעיות, ולהתמודדות עם מאגרי מידע וידע נגישים ומתעצמים.
 - הצורך בגישור על פערי השכלה וכישורי למידה שנוצרו על בסיס סוציו-אקונומי ותרבותי, המביאים לחוסר שיוויון הולך וגדל בחברה הישראלית.
- התוכנית עונה על בעיות איתן מתמודדת מערכת החינוך הכללית כיום:
- מטרה חינוכית מרכזית של פיתוח לומד חושב ויצרתי .
 - הצורך בשיטות הוראה חילופיות.
 - התאמת צורת ההוראה לרוח הזמן
 - קרוב הלימודים ללב של התלמיד והפיכת הלימודים לדינאמיים, חווייתיים ומאתגרים.
 - מתן הזדמנות לתלמיד הלא-מילולי להצליח בלימודיו במסגרת בית הספר הקובנציונאלי.
 - מתן הזדמנות להצלחה בלימודים בעל יכולות ופוטנציאל אישי גבוהים הסובל מדימוי נמוך.
 - מתן הזדמנות לפיתוח כישורים לימודיים באוכלוסייה חלשה.
 - מתן מענה למסגרת חינוכית הפועלת בסביבה הרב-תרבותית בה אנו חיים.

החדשנות שביוזמה

תוכנית זו איננה תוכנית רגילה באמנות וביצירה אמנותית בכך שמאפייניו של תהליך היצירה האמנותית מנותבים לפיתוח כישורי למידה, פיתוח רעיונות, יצירתיות וחשיבה. התוכנית רואה בלומד ישות מורכבת ויחודית שבאמצעות האמנות ניתן לגלות ולחזק בו את כישוריו, ולהפוך את חוויית הלמידה לחיובית ומקדמת.

היוזמה חדשנית בגישתה בכך שהיא מציעה:

- תוכנית יצירתית באמנות כמענה למטרה חינוכית מרכזית המוגדרת כיום ע"י אנשי חינוך, מדע וטכנולוגיה: פיתוח לומד חושב ויצרתי .
- הכוונת חוויית היצירה האמנותית האישית לרכישת כלים כלליים ללמידה וחשיבה.
- המשיכה האישית ליצירה כתנאי קבלה יחידי לתוכנית, ללא קשר ליכולות אחרים, אמנותיים או לימודיים.
- תוכנית לפיתוח כישורים לימודיים המותאמת לסביבה חינוכית רב-תרבותית.

מדדים להצלחת הפרויקט

- תוצרים אמנותיים המעידים על חשיבה יצירתית
- גילוי כשרונות וכישורים אצל תלמידי הקבוצה
- התפתחות אמנותית ויצירתית אצל תלמידי הסדנא ורצון להמשיך ביצירה
- יוזמות באמנות ויצירה של התלמידים ותרומתם בתחום לקהילה סביבם
- שיפור באוירת הלימודים הכללית אצל תלמידי הקבוצה באמנות
- שיפור בהשגי תלמידים מקבוצת האמנות המתקשים במקצועות אחרים, או שיפור ביכולת שלהם להתמודד עם בעיות הלימודים במקצועות אחרים
- שיפור בדימוי העצמי אצל תלמידי קבוצת האמנות הנחשבים חלשים
- שיתוף פעולה של התלמידים בסדנא, שבועות רצון מהשיעור והשקעה בעבודתם האמנותית
- אוירה יצירתית ותמיכה הדדית בכיתה
- שיפור בדימוי שיעור האמנות בעיני כלל התלמידים בחטיבה והפיכת האמנות למקצוע מערך.

תוכניות ורעיונות לשותפויות להרחבת התוכנית

- א. הכשרת סטודנטים לאמנות, לחינוך וליזמות חברתית וערובם בהפעלת התוכנית – ממכללת דוד ילין, האקדמיה לאמנות "בצלאל", וכד'.
- ב. הרחבת התוכנית ופיתוחה בקרב בתי ספר אחרים ברמה ארצית, על-ידי התקשרויות עם גורמי חינוך רלוונטיים והשתלמויות לאנשי חינוך ומנהלי בתי ספר.
- ג. יצירת שותפים לתוכנית ע"י פניה לגופים חינוכיים העוסקים בפיתוח חשיבה ויצירתיות, טיפח הלמידה והמצויינות, ופיתוח תוכנית לימודים.

תנאי הפעלת הפרוייקט

שעות שבועיות

- תקצוב שעות: להוראה והכנה, העמדת תערוכות, הנחיה ועבודת צוות, תקשורת עם הורים
סה"כ - 12 שעות שבועיות
- 7 ש"ש הוראה בסדנאות האמנות: 2 ש"ש לכתה ז' / 2 ש"ש לכתה ח' / 3 ש"ש לכתה ט'
3 ש"ש להעמדת תצוגות שוטפות מעבודות התלמידים
2 ש"ש למפגשים עם צוות ב"הס לעבודה משותפת, לקשר עם ההורים ולתמיכה בתלמידים

ציוד ודרישות טכניות

- חדר מרווח עם שולחנות עבודה רחבים וכסאות
- גישה נוחה למים
 - ארון לציוד אמנות
 - אפשרות החשכה להקרנת סרטי וידיאו ושקופיות
 - מקרן/מסך וידיאו ומקרן שקופיות
 - צילום מסמכים לחומר שוטף שיחולק לתלמידים
 - חומרי אמנות וכלי עבודה לפי רשימה
 - רצוי: מצלמות שהתלמידים יביאו, סרט צילום לתלמיד ופיתוח סרטי הצילום
 - מקום לתערוכה

לוח זמנים

- ספטמבר 2006 : הצגת התוכנית בפני כלל תלמידי כיתות ז'-ח' בהדגמות ובסדנאות התנסות
אוקטובר 2006 : גיבוש קבוצות תלמידים נבחרת לכיתת האמנות ותחילת הפעילות
יוני 2007 : תערוכת סיכום לכל בית הספר בהשתתפות התלמידים, צוות המורים וההורים

עלויות

הקמה ורכישת ציוד קבוע

התרומה להשגת יעדי הפרויקט	סה"כ בש"ח	מטרות	הפריט
המכונה מאפשרת א. איכותיות הן מבחינת ההוראה והן מבחינת היצירה והתצוגה. ב. הקמת מאגר חומרי הוראה לטווח ארוך	2,000	א. להכנת חומרי הוראה ב. להצגת עבודות ותהליכים בתערוכה ג. לשימור יצירות התלמידים ד. לפעילויות אמנות	מכונת למינציה גודל A3
פרוייקט של תהליך יצירתי מרתק הכולל פרשנות, חיפוש, בחירה וחשיבה מקורית, המוביל את התלמיד מהתבוננות דרך העינית ליצירה משמעותית בנושא אישי	10,000	שילוב בין צילום ליצירה בחומר, לגרפיקה ממוחשבת, פעילות צילום בשטח, חיבור בין המצלמה למחשב	מצלמות דיגיטאליות
התאמת החדר לצרכי הפרוייקט חיוני להצלחתו	3,000	אבזור חדר ליצירה ולמידה שוטפים ולשמירת עבודות	לוחות תליה, וילונות החשכה, ארונות ומדפים
תצוגת יצירות התלמידים מהווה תמריץ חיוני ליצירה, מקור חשוב לגאווה והיזון-חוזר, דו-שיח וחיזוקים מהסביבה והקהילה	5,000	ליצירת גלריה בית ספרית במקום מרכזי	לוחות תליה ואמצעי תצוגה קבועים
העבודה הממוסגרת מקבלת גימור אסתטי חשוב וזוכה ליחס של כבוד והערכה, הן מצד היוצר והן מצד הסביבה	4,500	תליית יצירות התלמידים להצגת תהליכים ולסיכום השנה	מסגרות
	24,500		סה"כ

שנת פעילות – לא כולל שעות

התרומה להשגת יעדי הפרויקט	סה"כ בש"ח	מטרות	הפריט / הפעילות
א. הסיור העירוני יוצר הכרות וקשר בלתי אמצעיים בין התלמיד לאתרי התרבות סביבו ב. הביקור במוזיאון נועד להרחיב את השכלתו ומושגיו התרבותיים והאמנותיים של התלמיד ג. "מדרש תמונה הינו חלק אינטגרלי ובסיסי בפיתוח הבנה ושפת האמנות, ובפיתוח תהליכי חשיבה לפתרון בעיות	6,000	א. הכרת העיר דרך ביקור באתרי תרבות ואמנות ב. "למידה בגלריה": א. התנסות בלתי-אמצעית במדרש תמונה/יצירה, תוך מגע ישיר עם יצירת האמנות ותכונותיה האמנותיות והאסתטיות. ב. מפגש עם אמנות בגלריה והכרות עם מוזיאון ישראל.	סיורים ברחבי העיר וביקור בתערוכות אמנות בגלריות ומוזיאונים
הפיכת הלמידה לאינטראקטיבית, גרויים חזותיים, העשרה, הדגמות והמחשה	2,500	עזרי הוראה, הדגמות מעולם האמנות, הרחבה בתחום ההשכלה הכללית, יצירת הקשרים	ספרי אמנות, עזרי הוראה ויזואליים (סרטים, תוכנות מחשב), רפרודוקציות,
פעילויות היצירה הן התשתית והלב של התוכנית, ודרךן יושגו מטרותיה	11,000	הפעלות אמנות בציור ופיסול	חומרים וציוד אמנות
פרוייקט של תהליך יצירתי מרתק הכולל פרשנות, חיפוש, בחירה וחשיבה מקורית, המוביל את התלמיד מהתבוננות דרך העינית ליצירה משמעותית בנושא אישי	2,000	משימות צילום בשטח, בשעות שאחרי בית הספר ללא חשש לפגיעה בציוד יקר	א. מצלמות חד-פעמיות ב. פיתוח סרטי צילום והדפסת תמונות
תצוגת יצירות התלמידים מהווה תמריץ חיוני ליצירה, מקור חשוב להיזון-חוזר, דו-שיח וחיזוקים מהסביבה והקהילה, מקור לגאווה	2,000	א. חומרים ומצעים לתצוגת יצירות התלמידים באופן שוטף ובסוף השנה. ג. הגדלות דיגיטאליות – להצגת תהליכים ולסיכום השנה	תערוכות
תפעול שוטף	2,000	הדפסות, קשרים עם הקהילה, הזמנות, דואר, וכד'	הוצאות משרדיות
	25,500		סה"כ

הנחיה

התוכנית מבוססת על נסיונה העשיר של דפנה גוטמן בהוראת האמנות ופיתוח תוכניות חינוך בשילוב האמנות ובחשיבה יצירתית למגוון אוכלוסיות בגילאים שונים, ולאנשי חינוך המעוניינים לשלב את האמנות בעבודתם.

דפנה גוטמן

השכלה: בעלת מ.א. באמנות חזותית, לימודי ב.א. כללו תולדות האמנות וארכיאולוגיה, ובנוסף השתלמויות בהדפס בארץ, בפירנצה, הלסינקי ובניו-יורק.

נסיון בחינוך והוראת האמנות: בעלת נסיון עשיר ומגוון בהוראת האמנות, בחינוך ופיתוח יצירתיות באמצעות האמנות לגילאים ולאוכלוסיות שונים. מלמדת, מפתחת ומפעילה תוכניות חינוך באמנות בחינוך הפורמאלי והלא-פורמאלי, מרצה בתוכניות לאנשי חינוך.

פעילות פורמאלית בחינוך ואמנות כיום: מורה לאמנות בבית הספר התיכון סליגסברג בירושלים, בחטיבת הביניים ובמגמת הגרפיקה; מרצה באמנות וחינוך בתוכנית להכשרת מדריכי אמנות במרכז אמנות ירושלים, מוסררה; מפעילה פרוייקט אמן-מורה בנושא המורשת והתרבות הבדואית זו השנה השלישית עם בני נוער בדואים בנגב.

פעילות ויצירה מקצועית באמנות: בעלת סטודיו פעיל לאמנות ותחרית בירושלים בו עוסקת בתחרית ואמנות חזותית. מציגה מעבודותיה בארץ ובחו"ל. חברה באגודת האמנים, ירושלים. משתתפת קבועה (כולל תערוכות) בכנסים בינלאומיים להדפס IMPACT. חבר עמית ב- "Rutgers Center for Innovative Print & Paper".